

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2014 No. 3362

Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014

RHAN 5

Cyfrifon Cyhoeddedig ac Archwilio – Cyrff Perthnasol Llai

Datganiadau cyfrifyddu

14. Rhaid i gorff perthnasol llai baratoi datganiadau cyfrifyddu ar gyfer pob blwyddyn yn unol â'r Rheoliadau hyn ac arferion priodol.

Llofnodi, cymeradwyo a chyhoeddi datganiadau cyfrifyddu

15.—(1) Cyn rhoi'r gymeradwyaeth y cyfeirir ati ym mharagraff (2), rhaid i swyddog ariannol cyfrifol corff perthnasol—

- (a) mewn achos pan fo'r corff wedi paratoi datganiad o gyfrifon, llofnodi a dyddio'r datganiad o gyfrifon ac ardystio ei fod yn cyflwyno safbwynt gwir a theg o sefyllfa ariannol y corff ar ddiwedd y flwyddyn y mae'n berthnasol iddi ac o incwm a gwariant y corff hwnnw ar gyfer y flwyddyn honno;
- (b) mewn achos pan fo'r corff wedi paratoi cofnod o dderbyniadau a thaliadau, llofnodi a dyddio'r cofnod hwnnw ac ardystio ei fod yn cyflwyno'n briodol dderbyniadau a thaliadau'r corff hwnnw ar gyfer y flwyddyn y mae'r cofnod yn berthnasol iddi; neu
- (c) mewn unrhyw achos arall, llofnodi a dyddio'r cyfrif incwm a gwariant a'r datganiad o falansau, ac ardystio eu bod yn cyflwyno'n deg sefyllfa ariannol y corff ar ddiwedd y flwyddyn y maent yn berthnasol iddi ac incwm a gwariant y corff hwnnw ar gyfer y flwyddyn honno.

(2) Rhaid i gorff perthnasol llai, ddim hwyrach na'r 30 Mehefin yn union ar ôl diwedd blwyddyn—

- (a) ystyried y datganiadau cyfrifyddu gan gyfarfod llawn o'r holl aelodau;
- (b) yn dilyn yr ystyriaeth honno, cymeradwyo'r datganiadau cyfrifyddu i'w cyflwyno i'r archwilydd drwy benderfyniad gan y corff; ac
- (c) yn dilyn cymeradwyaeth, sicrhau bod y datganiadau cyfrifyddu'n cael eu llofnodi a'u dyddio gan y person sy'n llywyddu'r cyfarfod lle y rhoddwyd y gymeradwyaeth honno.

(3) Os nad yw'r swyddog ariannol cyfrifol yn cydymffurfio â pharagraff (1), rhaid i'r corff perthnasol llai—

- (a) cyhoeddi datganiad ar unwaith yn nodi'r rhesymau dros fethiant y swyddog i gydymffurfio; a
- (b) cytuno ar gwrs gweithredu i sicrhau cydymffurfiaeth cyn gynted ag y bo modd.

(4) Pan fo corff perthnasol llai yn penderfynu diwygio ei ddatganiadau cyfrifyddu ar ôl cael unrhyw adroddiad gan yr archwilydd sy'n cynnwys canfyddiadau terfynol yr archwilydd o'r archwiliad ac a ddyroddir cyn i'r archwiliad gael ei orffen, rhaid i'r corff sicrhau bod y datganiadau

cyfrifyddu a ddiwygiwyd yn cael eu llofnodi a dyddio gan y person sy'n llywyddu'r cyfarfod lle y cymeradwywyd y diwygiad.

(5) Rhaid i gorff perthnasol llai, ddim hwyrach na'r 30 Medi yn y flwyddyn yn union ar ôl diwedd y flwyddyn y mae'r datganiad yn berthnasol iddi, naill ai—

(a) cyhoeddi'r datganiadau cyfrifyddu drwy gyfrwng heblaw drwy gyfeiriadau'n unig yn y cofnodion o gyfarfodydd, ynghyd ag—

(i) unrhyw dystysgrif, barn neu adroddiad a ddyroddwyd, a roddwyd neu a wnaed gan yr archwilydd o dan adrannau 23(2) a 33 o Ddeddf 2004, neu

(ii) os bydd y cyhoeddi'n digwydd cyn i'r archwiliad gael ei orffen ac na roddwyd unrhyw farn o'r fath, ynghyd â datganiad ac esboniad o'r ffaith na roddwyd barn gan yr archwilydd erbyn y dyddiad cyhoeddi; neu

(b) arddangos hysbysiad sy'n cynnwys y dogfennau a grybwyllir yn is-baragraff (a) mewn lle neu leoedd amlwg yn ardal y corff am gyfnod o 14 diwrnod o leiaf.

(6) Rhaid i gorff perthnasol llai gadw copïau o'r dogfennau a grybwyllir ym mharagraff (5)(a) i'w prynu gan unrhyw berson wrth dalu swm rhesymol.

Gweithdrefn ar gyfer archwiliad cyhoeddus o gyfrifon

16. Y weithdrefn ar gyfer archwiliad cyhoeddus o gyfrifon corff perthnasol llai, y cyfeirir ato yn rheoliad 22, yw bod rhaid i'r corff sicrhau bod y dogfennau a grybwyllir yn y rheoliad hwnnw ar gael ar gyfer archwiliad cyhoeddus drwy roi rhybudd rhesymol, am gyfnod o 20 diwrnod gwaith cyn y dyddiad a bennwyd gan yr archwilydd o dan reoliad 21.

Hysbysiad o hawliau cyhoeddus

17.—(1) Y weithdrefn i gorff perthnasol llai roi hysbysiad o hawliau cyhoeddus, y cyfeirir ato yn rheoliad 24, yw bod rhaid iddo arddangos, mewn lle neu leoedd amlwg yn ardal y corff am gyfnod o 14 diwrnod o leiaf yn union cyn y cyfnod y mae'r cyfrifon a dogfennau eraill ar gael o dan reoliad 16, hysbysiad yn cynnwys y materion a nodir ym mharagraff (2).

(2) Y materion y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw—

(a) y cyfnod pryd y bydd y cyfrifon a dogfennau eraill y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) ar gael i'w harchwilio yn unol â rheoliad 16;

(b) manylion sut y dylid hysbysu am fwriad i archwilio'r cyfrifon a dogfennau eraill;

(c) enw a chyfeiriad yr archwilydd;

(d) y darpariaethau sydd wedi eu cynnwys yn adran 30 (archwilio dogfennau a chwestiynau yn ystod archwiliad) ac adran 31 (hawl i wneud gwrthwynebiadau yn ystod archwiliad) o Ddeddf 2004; ac

(e) y dyddiad a bennwyd o dan reoliad 21 i etholwyr arfer eu hawliau.

(3) Rhaid i gorff perthnasol llai wrth arddangos hysbysiad o dan baragraff (1) hysbysu'r archwilydd ar unwaith yn ysgrifenedig bod hysbysiad wedi ei arddangos.

Hysbysiad o orffen yr archwiliad

18. Cyn gynted ag y bo'n rhesymol bosibl ar ôl gorffen archwiliad, rhaid i gorff perthnasol llai arddangos hysbysiad mewn lle neu leoedd amlwg yn ardal y corff am gyfnod o 14 diwrnod o leiaf yn datgan bod yr archwiliad wedi ei orffen a bod y datganiadau cyfrifyddu perthnasol diwethaf a gymeradwywyd sy'n ofynnol gan y Rheoliadau hyn ac adroddiad yr archwilydd ar gael i'w harchwilio gan etholwyr llywodraeth leol drwy roi rhybudd rhesymol a chan gynnwys—

- (a) datganiad o'r hawliau a roddir i etholwyr llywodraeth leol gan adran 29 (archwilio datganiadau o gyfrifon ac adroddiadau archwilwyr) o Ddeddf 2004;
- (b) manylion sut y dylid hysbysu am fwriad i arfer yr hawl i archwilio; ac
- (c) os oes gan y corff wefan, manylion lle y gellir dod o hyd i'r datganiad o gyfrifon diwethaf a gymeradwywyd ac adroddiad yr archwilydd ar y wefan honno.